

Broj: 01-040/26-1555

19. februar 2026. godine

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI
Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene
kriminalnom djelatnošću

Vrijeme trajanja javne rasprave: 20 dana od dana objavljivanja javnog poziva na internet stranici ministarstva i portalu e-uprave.

Način sprovođenje javne rasprave: Ministarstvo pravde je dana 16. januara 2026. godine objavilo javni poziv za sprovođenje javne rasprave o tekstu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću. Javna rasprava sprovedena je dostavljanjem primjedbi, predloga i sugestija u pisanom obliku, na adresu Vuka Karadžića br. 3, 81000 Podgorica, ili u elektronskom obliku, na adresu elektronske pošte: ljubo.pavicevic@mpa.gov.me, i trajala je 20 dana od dana objavljivanja javnog poziva na internet stranici ministarstva i portalu e-uprave, odnosno do 5. februara 2026. godine

Ovlašćeni predstavnici ministarstva koji su učestvovali u javnoj raspravi:

- Jelena Grdinić, generalna direktorica Direktorata za krivično i građansko zakonodavstvo,
- Ljubo Pavićević, samostalni savjetnik u Direktoratu za krivično i građansko zakonodavstvo.

Podaci o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi: U javnoj raspravi učestvovala su tri učesnika, koji su dostavili primjedbe, predloge i sugestije, i to: Advokatska komora Crne Gore, Citadel Group AD Podgorica, odnosno član Odbora direktora Aleksandar Jovović) i NVO Akcija za socijalnu pravdu.

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima za njihovo prihvatanje, odnosno neprihvatanje:

Br.	Podnosilac primjedbi, predloga i sugestija	Rezime primjedbe, predloga i sugestije	Odgovor na primjedbu, predlog i sugestiju
1.	Advokatska komora Crne Gore ¹	U primjedbi se navodi da je odredba člana 1 Nacrta zakona suprotna članu 16 Direktive (EU) 2024/1260 Evropskog parlamenta i Savjeta od 24. aprila 2024. godine o povraćaju i oduzimanju imovine, kojim je propisano kada i pod kojim uslovima je moguće trajno oduzeti bogatstvo	Ne prihvata se. Članom 1 stav 1 Direktive propisano je da se istom utvrđuju minimalna pravila o praćenju, identifikaciji, zamrzavanju i oduzimanju imovine, te upravljanju imovinom u okviru postupka u krivičnim stvarima. Iz navedenog proizilazi da se državama ostavlja mogućnost da u nacionalnom zakonodavstvu propišu i

¹ Imajući u vidu da primjedbe, predlozi i sugestije Advokatske komore Crne Gore nijesu dostavljeni na propisanom obrascu (Obrazac 4), u skladu sa članom 17 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list CG“, br. 41/18), Ministarstvo pravde je sačinilo njihov rezime, nastojeći da u sažetoj formi obuhvati njihovu suštinu.

neobjašnjenog porijekla povezano sa kažnjivim postupanjem.

Ističe se da je, prema Direktivi, riječ o izuzetku, uz kumulativno propisane uslove: da nije bilo moguće prethodno privremeno obezbijediti imovinu; da postoje opravdani razlozi zbog kojih nije bilo moguće vođenje krivičnog postupka; da je imovina identifikovana u kontekstu istrage u vezi sa krivičnim djelom; da se sud uvjerio da je imovina stečena postupanjem učinjenim isključivo u okviru kriminalne organizacije i da je to postupanje moglo direktno ili indirektno dovesti do znatne ekonomske koristi.

Dalje se navodi da sud, prilikom odlučivanja, mora uzeti u obzir sve okolnosti slučaja, uključujući dokaze i činjenice kao što su znatna nesrazmjera između vrijednosti imovine i zakonitih prihoda, da je oduzimanje moguće samo za krivična djela izvršena u okviru kriminalne organizacije i da se ne smiju dovesti u pitanje prava *bona fide* trećih lica.

Ukazuje se i da se radi o krivičnim djelima za koja je propisana kazna zatvora sa zakonskim minimumom od najmanje četiri godine, te se zaključuje da je većina djela obuhvaćenih predloženim izmjenama u suprotnosti sa članom 16 stav 4 Direktive.

Navodi se da Nacrt zakona predviđa mogućnost trajnog oduzimanja imovine u svakom slučaju kada je potvrđena optužnica ili podnijet optužni predlog, dok Direktiva propisuje da se oduzimanje bogatstva neobjašnjenog porijekla može sprovesti samo ako je prethodno privremeno blokirana ista imovina u kontekstu istrage za krivično djelo počinjeno u okviru kriminalne organizacije.

Zaključno, ističe se da je predloženo rješenje suprotno članu 16 Direktive, jer Direktiva ovu mogućnost propisuje kao izuzetak uz precizno određene preduslove, dok je Nacrtom zakona predviđena kao

strožija rješenja od onih predviđenih Direktivom, što se dodatno potvrđuje stavom 35 preambule koja propisuje da ova Direktiva ne sprečava države članice da donesu mjere kojima se omogućuje oduzimanje bogatstva neobjašnjenog porijekla u vezi s drugim krivičnim djelima ili okolnostima. Dodatno, u Analizi mogućnosti uvođenja komplementarnih NCBC modela oduzimanja imovine u Crnoj Gori², koju su za potrebe Ministarstva pravde pripremili eksperti Savjeta Evrope Dejvid Metn, Barbara Lipovšek, uz doprinos Mauricija Varanezea, navodi se da su u međunarodnim standardima (uključujući EU direktive) sadržani minimalni standardi, te da države mogu ići i dalje od same Direktive i uvesti strožije oblike oduzimanja imovinske koristi bez pravosnažne presude.

Član 2 stav 1 važećeg Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću (u daljem tekstu: Važeći zakon), osim postojanja pravosnažne presude za neko od krivičnih djela propisanih tim stavom, kao uslov za oduzimanje imovinske koristi predviđa i postojanje osnovane sumnje da je ista stečena kriminalnom djelatnošću, da njena vrijednost iznosi najmanje 5.000 eura, te činjenicu da učinilac nije učinio vjerovatnim da je porijeklo imovine zakonito.

Dopuna navedenog člana kroz Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću (u daljem tekstu: Nacrt zakona) zadržava uslove postojanja osnovane sumnje da je imovina stečena kriminalnom djelatnošću, te da učinilac nije dokazao njeno zakonito porijeklo, dok se iznos novčane vrijednosti imovinske koristi koja se može oduzeti prije pravosnažnosti presude podiže na 50.000 eura, što samo po sebi predstavlja izuzetak imajući u vidu značajan novčani iznos.

Takođe, dopuna člana 35 Važećeg zakona predviđa da državni tužilac, nakon donošenja rješenja o potvrđivanju optužnice odnosno nakon zakazivanja glavnog pretreša u skraćenom postupku podnosi zahtjev za trajno oduzimanje imovinske koristi samo kada utvrdi da je stanje stvari dovoljno razjašnjeno tokom finansijskog izviđaja i finansijske istrage i to

² Non-conviction based confiscation – konfiskacija bez presude.

pravilo, bez propisivanja uslova koje Direktiva zahtijeva. Posebno se naglašava da se ova mogućnost može primijeniti samo ako prethodno nije bilo moguće primijeniti odredbe čl. 12 do 15 Direktive, koje uređuju oduzimanje na osnovu pravosnažne osuđujuće presude (uključujući presudu u odsustvu), oduzimanje od trećih lica pod strogo propisanim uslovima, prošireno oduzimanje isključivo na osnovu pravosnažne presude za djela sa minimumom kazne od četiri godine, kao i oduzimanje bez pravosnažne presude samo u slučaju bolesti, smrti ili bjekstva okrivljenog pod dodatnim uslovom da je krivični postupak mogao dovesti do osuđujuće presude).

samo od imaoca koji vjerodostojnim ispravama ili na drugi način ne učini vjerovatnim da je porijeklo imovinske koristi zakonito. Iz navedenog proizilazi da oduzimanje imovinske koristi prije donošenja pravosnažne presude nije arbitrarno, već je strogo uslovljeno postojanjem osnovane sumnje, razjašnjenim stanjem stvari putem finansijskog izviđaja i finansijske istrage, te nemogućnošću lica da vjerodostojnim ispravama ili na drugi način učini vjerovatnim zakonito porijeklo imovinske koristi. Imajući u vidu da osnovana sumnja da je imovinska korist stečena kriminalnom djelatnošću postoji ako je imovina učinioca u očiglednoj nesrazmjeri sa njegovim zakonitim prihodima, zaključuje se da su navedeni uslovi u skladu sa zahtjevima iz člana 16 stav 2 tač. a i b Direktive.

Dodatno, budući da Važeći zakon detaljno uređuje postupak nakon podnošenja zahtjeva za trajno oduzimanje imovinske koristi, koji podrazumijeva održavanje pripremnog i glavnog ročišta na koje se pozivaju imalac i njegov branilac, mogućnost njihovog izjašnjavanja na sve navode državnog tužioca, obavezu suda da prilikom donošenja rješenja kojim usvaja ili odbija zahtjev za trajno oduzimanje imovinske koristi posebno cijeni objektivnu mogućnost pribavljanja dokaza od strane imaoca, te mogućnost izjavljivanja žalbe na rješenje o trajnom oduzimanju imovinske koristi, u potpunosti je osigurano i praktično ostvarivo načelo kontradiktornosti i efektivno pravo na pravni lijek, čime se eliminiše svaka mogućnost arbitrarne primjene ovog instituta.

Konačno, imajući u vidu da je donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću od presudne važnosti za zatvaranje pregovaračkih poglavlja 23 i 24, Ministarstvo pravde će Predlog zakona, u okviru redovne procedure, dostaviti Evropskoj komisiji na mišljenje i komentare, te ga, po potrebi, uskladiti u skladu sa dostavljenim sugestijama.

Djelimično se prihvata.

Navedena prava iz primjedbe zagarantovana su odredbama Važećeg zakona, kao i odredbama Zakonika o krivičnom postupku (u daljem tekstu: ZKP), čije se odredbe, u skladu sa članom 4 stav 3 Važećeg

2.

**Advokatska
komora Crne
Gore**

U primjedbi se ističe da član 24 Direktive izričito propisuje obavezu država članica da osiguraju licima na koje se odnose nalozi za zamrzavanje (član 11) i nalozi za oduzimanje (čl. 12 do 16) pravo na djelotvorno pravno sredstvo i na pošteno suđenje, radi ostvarivanja njihovih prava. Naglašava se da

		prava na odbranu moraju biti zagarantovana, uključujući pravo na pristup spisima predmeta, pravo na saslušanje o pravnim i činjeničnim pitanjima, kao i, prema potrebi, pravo na usmeno i pismeno prevođenje, kako za okrivljene, tako i za lica na koja se odnosi oduzimanje na osnovu člana 16, uz mogućnost da se ista prava predvide i za druga pogođena lica. Dalje se ukazuje da, prema važećim odredbama i predloženim izmjenama, nije omogućen pristup spisu predmeta u navedenom smislu, te da ni okrivljeni ni savjesna treća lica nemaju uvid u naredbu za otvaranje finansijske istrage, što se ocjenjuje kao odstupanje od prava EU i minimalnih standarda propisanih Direktivom.	zakona, primjenjuju u postupku oduzimanja imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću. Naime, kako je već navedeno, Važeći zakon detaljno uređuje postupak nakon podnošenja zahtjeva za trajno oduzimanje imovinske koristi, koji podrazumijeva održavanje pripremnog i glavnog ročišta, na koja se pozivaju imalac i njegov branilac, kao i mogućnost njihovog izjašnjavanja o svim navodima državnog tužioca, čime se ostvaruje pravo na saslušanje o pravnim i činjeničnim pitanjima. U odnosu na pravo na uvid u spise predmeta i pravo na usmeno i pisano prevođenje, imajući u vidu navedenu odredbu člana 4 stav 3 Važećeg zakona, kao i odredbu člana 485 ZKP-a, kojom je propisano da se na postupak oduzimanja imovinske koristi shodno primjenjuju druge odredbe tog zakonika, ako odredbama predmetne glave nije drukčije uređeno, zaključuje se da su imaoćima navedena prava garantovana u skladu sa odredbama ZKP-a. Takođe, u odnosu prava savjesnih trećih lica, u skladu sa članom 26 stav 4 Važećeg zakona, ista imaju procesna prava koja ima oštećeni u skladu sa ovim zakonom i ZKP-om. Međutim, radi preciznog uređenja pitanja da se prava koja okrivljeni ima u krivičnom postupku (npr. pravo na prevođenje) shodno primjenjuju na imaoća u postupku po predlogu za određivanje privremene mjere obezbjeđenja i po zahtjevu za trajno oduzimanje imovine, Ministarstvo pravde će izvršiti izmjene i dopune relevantnih odredbi važećeg zakona.
3.	Advokatska komora Crne Gore	U primjedbi se ukazuje na navodne ozbiljne nedostatke u postupanju Uprave za državnu imovinu u vezi sa privremeno oduzetom imovinom, uz ocjenu da sistem ne funkcioniše adekvatno ni u postojećem režimu privremenog oduzimanja, te da bi uvođenje trajnog oduzimanja dodatno produbilo postojeće probleme. Navodi se da Uprava predstavlja najslabiju kariku sistema, da nema dovoljan broj službenika za ovu vrstu postupaka, da postojeći službenici nijesu obučeni, te da ne postoje relevantni zakonski i podzakonski akti koji bi jasno propisali način postupanja u ovim predmetima. Ističe se i da je postupanje	Ne prihvata se. Važeći zakon sadrži posebno poglavlje kojim se detaljno uređuje upravljanje oduzetom imovinskom koristi. Prilikom izrade Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi, koji je usvojen u junu 2024. godine, odredbe koje se odnose na upravljanje oduzetom imovinskom koristi dobile su pozitivno mišljenje Evropske komisije i Venecijanske komisije. Konačno, nedostatak kadrovskih kapaciteta i nedovoljna obučenost službenika nadležnih organa ne predstavljaju pitanje normativnog

		ovog organa netransparentno, te da stranke – okrivljeni i savjesna treća lica – nemaju informacije o tome gdje se imovina nalazi, u kakvom je stanju i šta se sa njom dešava. Dalje se navodi da nijesu poznati kriterijumi na osnovu kojih se vrši raspolaganje privremeno oduzetom imovinom, uključujući odlučivanje o dodjeli, na primjer, vozila na korišćenje službenicima Uprave policije, te se izražava sumnja u pravilnost i nepristrasnost takvog postupanja. Ukazuje se da Direktiva, sa kojom se vrši usklađivanje, propisuje obavezu država članica da nacionalnim zakonodavstvom detaljno urede upravljanje oduzetom imovinom, uspostave transparentan sistem i jasno odrede odgovornost, omoguće učešće zainteresovanih strana, obezbijede pravičnost i transparentnost postupaka, kao i djelotvorna pravna sredstva radi zaštite osnovnih prava. Zaključno se navodi da predloženim izmjenama nijesu predviđena rješenja koja bi odgovorila na navedene probleme.	uređenja, već pitanje organizacije rada i jačanja institucionalnih kapaciteta nadležnih organa.
4.	Advokatska komora Crne Gore	U primjedbi se ističe da predloženo rješenje ne predviđa postupak vraćanja trajno oduzete imovine u slučaju da se kasnije donese oslobađajuća presuda protiv lica kojem je imovina trajno oduzeta nakon potvrđivanja optužnice. Postavljaju se pitanja o tome šta se dešava u takvim situacijama: da li se imovina vraća ili je predviđena naknada štete zbog očigledno nezakonitog trajnog oduzimanja; ko je nadležan za vođenje postupka povraćaja imovine ili naknade štete i po kojim pravilima; kako postupiti ako je imovina već otuđena, potrošena, uništena ili znatno umanjena u vrijednosti; te kako postupiti ukoliko se vrijednost imovine u međuvremenu povećala. Naglašava se da su ovo ozbiljni i izvjesni problemi koji će se javiti u praksi, a na koje predloženi zakon ne daje odgovore, što će neminovno dovesti do novih sporova i značajnih troškova za državni budžet Crne Gore.	Ne prihvata se. Nacrtom zakona propisano je da se zahtjev za trajno oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću može podnijeti nakon donošenja rješenja o potvrđivanju optužnice, odnosno u skraćenom postupku nakon zakazivanja glavnog pretresa, a ne tek nakon donošenja pravosnažne osuđujuće presude. U suštini, riječ je o posebnom postupku u kojem se ne odlučuje o krivici imaoaca, već o zakonitosti porijekla konkretne imovinske koristi. Pravna sudbina oduzete imovine ne zavisi od ishoda krivičnog postupka, jer je predmet odlučivanja imovina, a ne krivična odgovornost. Imalac, kao i treća lica koja polažu određeno pravo na imovinu, imaju mogućnost da iznesu dokaze i učine vjerovatnim njeno zakonito porijeklo, pri čemu sud cijeni sve izvedene dokaze i donosi odluku o ispunjenosti zakonom propisanih uslova za trajno oduzimanje imovinske koristi. Predmet ovog postupka ne može biti bilo koja imovina, već isključivo imovinska korist za koju su kumulativno ispunjeni zakonski uslovi: vrijednost u iznosu od najmanje 50.000 eura,

postojanje osnovane sumnje da je stečena kriminalnom djelatnošću ili da postoji očigledna nesrazmjera između vrijednosti imovine i zakonitih prihoda, pri čemu imalac ne učini vjerovatnim njeno zakonito porijeklo. Ukoliko je imovina stečena na zakonit način, imalac i treća lica to mogu dokazati u postupku, čime se otklanja mogućnost njenog oduzimanja čak i u slučajevima kada imalac u konačnom bude oglašen krivim.

Dodatno, uporednopravna rješenja država članica Evropske unije koja omogućavaju trajno oduzimanje imovinske koristi bez osuđujuće presude potvrđuju opravdanost predloženog modela. Tako, Zakon o oduzimanju nezakonite imovine Republike Slovenije (*Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora*) propisuje da će se smatrati da je imovina nezakonitog porijekla, osim ako se ne dokaže da je stečena iz zakonitog prihoda ili na zakonit način (član 5 stav 1), te da se pretpostavlja da imovina nije stečena iz zakonitog prihoda ili na zakonit način ako postoji jasna nesrazmjera između njene vrijednosti i zakonitih prihoda (član 5 stav 2). Dodatno, taj zakon predviđa pokretanje postupka nakon okončanja finansijske istrage, što predstavlja strožiji model u odnosu na rješenje predviđeno Nacrtom zakona.

U konačnom, pitanja eventualne naknade štete, kao i pravnih posljedica u situacijama kada je imovina otuđena, potrošena, uništena ili promijenjene vrijednosti, nisu predmet uređenja ovog zakona, već se rješavaju primjenom opštih pravila obligacionog prava, u skladu sa posebnim zakonima.

Ne prihvata se.

Nacrtom zakona predviđeno je da, ukoliko je do dana stupanja zakona na snagu već određena privremena mjera obezbjeđenja i privremenog oduzimanja imovine u skladu sa odredbama važećeg zakona, a u odnosu na okrivljenog je doneseno rješenje o potvrđivanju optužnice ili je zakazan glavni pretres u skraćenom postupku, postupak za trajno oduzimanje imovinske koristi sprovodi se prema odredbama Nacrta zakona. Tumačenjem ove odredbe, a imajući u vidu i odredbu člana 84b stav 4 Važećeg zakona, jasno je da se ista odnosi na postupke u kojima je doneseno

U primjedbi se navodi da predložena odredba koja omogućava trajno oduzimanje imovine u postupcima u kojima je već potvrđena optužnica neće dovesti do jasnog i funkcionalnog sistema u praksi, jer postojeći postupci finansijskih istraga pred nadležnim sudovima teku paralelno, svaki u različitoj fazi: neki čekaju odluku sudije za istragu po predlogu SDT za određivanje privremene mjere, neki odluku vanraspravnog vijeća po žalbi, dok neki čekaju ročište po žalbi na odluku sudije.

Zajednički problem je što se po predlozima za privremenu mjeru često odlučuje duže od godinu dana zbog ograničenih kapaciteta sudova. Predložene

5. Advokatska komora Crne Gore

		izmjene dodaju još jedan postupak na već preopterećen sud, bez jasnih pravila kako će koegzistirati sa postojećim postupcima u različitim fazama. Postavljaju se konkretna pitanja: šta se dešava ako u postupku koji čeka odluku sudije stigne predlog za trajno oduzimanje iste imovine; kako sudija ili vanraspravno vijeće treba da postupi u takvim situacijama; i na koji način riješiti ove procesne konflikte. Ukazuje se da je rješenje ostavljeno na slobodnu interpretaciju ili „kreativno“ tumačenje zakona, što se smatra nedopustivim.	konačno rješenje kojim se određuje privremena mjera obezbjeđenja. Međutim, sve i da se ne radi o postupcima za određivanje privremene mjere obezbjeđenja koji su pravosnažno okončani, sud je taj koji u postupku za trajno oduzimanje imovinske koristi cijeni sve relevantne činjenice, te će donijeti odluku u skladu sa istima.
6.	Citadel group ad Podgorica – član Odbora direktora Jovović Aleksandar³	U primjedbi se navodi da Predlogom zakona predviđena mogućnost trajnog oduzimanja imovine prije pravosnažnosti presude, za imovinu vrijednosti najmanje 50.000 eura, nakon potvrđene optužnice ili zakazanog glavnog pretresa, i primjena na lica protiv kojih je postupak u toku (član 2, stav 2), predstavlja radikalni iskorak iz klasičnog okvira krivičnog prava. Ističe se da ova odredba uvodi trajnu sankciju zasnovanu na sumnji, prebacuje dokazni teret na okrivljenog i ne predviđa mehanizme restitucije u slučaju kasnijeg oslobađanja, te da privremene mjere faktički postaju konačna konfiskacija, brišući granicu između procesnih mjera i kaznenih posljedica. Dalje se navodi da predložena izmjena omogućava oduzimanje imovine licu koje još ima status okrivljenog, čime se narušava pretpostavka nevinosti, te da zakon ne predviđa vraćanje trajno oduzete imovine u slučaju oslobađajuće presude, što povećava vjerovatnoću da će postupak biti okončan osudom bez stvarne potrebe i u suprotnosti sa fer procesom. Primjedba ističe da član 2 uspostavlja trajno oduzimanje imovine prije utvrđivanja krivice, sudskim rješenjem van krivične presude, što može predstavljati odstupanje od principa prezumpcije nevinosti,	Ne prihvata se. Članom 1 stav 1 Direktive propisano je da se istom utvrđuju minimalna pravila o praćenju, identifikaciji, zamrzavanju i oduzimanju imovine, te upravljanju imovinom u okviru postupka u krivičnim stvarima. Iz navedenog proizilazi da se državama ostavlja mogućnost da u nacionalnom zakonodavstvu propišu i strožija rješenja od onih predviđenih Direktivom, što se dodatno potvrđuje stavom 35 preambule koja propisuje da ova Direktiva ne sprečava države članice da donesu mjere kojima se omogućuje oduzimanje bogatstva neobjašnjenog porijekla u vezi s drugim krivičnim djelima ili okolnostima. Dodatno, u Analizi mogućnosti uvođenja komplementarnih NCBC modela oduzimanja imovine u Crnoj Gori⁴, koju su za potrebe Ministarstva pravde pripremili eksperti Savjeta Evrope Dejvid Mejtn, Barbara Lipovšek, uz doprinos Mauricija Varanezea, navodi se da su u međunarodnim standardima (uključujući EU direktive) sadržani minimalni standardi, te da države mogu ići i dalje od same Direktive i uvesti strožije oblike oduzimanja imovinske koristi bez pravosnažne presude. Član 2 stav 1 Važećeg zakona, osim postojanja pravosnažne presude za neko od krivičnih djela propisanih tim stavom, kao uslov

³ Imajući u vidu da primjedbe, predlozi i sugestije Citadel group ad Podgorica nijesu dostavljeni na propisanom obrascu (Obrazac 4), u skladu sa članom 17 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list CG“, br. 41/18), Ministarstvo pravde je sačinilo njihov rezime, nastojeći da u sažetoj formi obuhvati njihovu suštinu.

proporcionalnosti i zaštite prava na imovinu, te otvara pitanja usklađenosti sa evropskim standardima.

U poređenju sa Direktivom, koja konfiskaciju vezuje za pravosnažnu osudu kao osnovni model (član 12), mogućnost trajnog oduzimanja bez osude ograničena je na strogo definisane izuzetke (čl. 15 i 16). Predloženo crnogorsko rješenje uvodi trajnu konfiskaciju već nakon potvrđene optužnice, faktički pretvarajući izuzetak u opšti režim, brišući granicu između privremenog zamrzavanja imovine (član 11 Direktive) i konačne konfiskacije, dok trajno oduzimanje prelazi u fazu u kojoj prezumpcija nevinosti mora imati punu snagu.

Primjedba dalje ukazuje da predloženo rješenje dovodi u pitanje proporcionalnost mjere i njenu usklađenost sa evropskim standardima zaštite imovine, naročito zbog prebacivanja tereta dokazivanja na okrivljenog, te da predložena izmjena člana 8 formalno proširuje primjenu sa člana 2, stav 1 na st. 1 i 2, čime svi mehanizmi koji ranije nisu pravosnažno osuđeni sada postaju primjenjivi već u fazi optužbe.

Na kraju, primjedba podsjeća da Evropski sud za ljudska prava ističe kako mjere sa izraženim represivnim efektom, primijenjene prije utvrđivanja krivične odgovornosti, podležu pojačanom testu proporcionalnosti i procesnih garancija, kako se ne bi ugrozila suština pretpostavke nevinosti niti proizveo nesrazmjeran teret.

Dalje se u primjedbi navodi da predložene izmjene člana 35 i uvođenje novog člana 35a predstavljaju značajnu intervenciju u postojeći sistem oduzimanja imovine. Za razliku od važećeg rješenja, koje je konfiskaciju striktno vezivalo za pravosnažnu osuđujuću presudu i ograničavalo rok postupanja tužioca na najviše godinu dana, novi režim produžava rokove do ukupno 18 mjeseci i uvodi mogućnost trajnog oduzimanja imovine već nakon potvrđene optužnice ili zakazivanja glavnog pretresa u skraćenom postupku. U primjedbi se ističe da se time napušta osnovno pravilo da je konfiskacija posljedica utvrđene krivice, a uvodi model u kojem trajno oduzimanje zavisi od procesne faze i

za oduzimanje imovinske koristi predviđa i postojanje osnovane sumnje da je ista stečena kriminalnom djelatnošću, da njena vrijednost iznosi najmanje 5.000 eura, te činjenicu da učinilac nije učinio vjerovatnim da je porijeklo imovine zakonito.

Dopuna navedenog člana kroz Nacrtnog zakona zadržava uslove postojanja osnovane sumnje da je imovina stečena kriminalnom djelatnošću, te da učinilac nije dokazao njeno zakonito porijeklo, dok se iznos novčane vrijednosti imovinske koristi koja se može oduzeti prije pravosnažnosti presude podiže na 50.000 eura, što samo po sebi predstavlja izuzetak imajući u vidu značajan novčani iznos.

Takođe, dopuna člana 35 Važećeg zakona predviđa da državni tužilac, nakon donošenja rješenja o potvrđivanju optužnice odnosno nakon zakazivanja glavnog pretresa u skraćenom postupku podnosi zahtjev za trajno oduzimanje imovinske koristi samo kada utvrdi da je stanje stvari dovoljno razjašnjeno tokom finansijskog izviđaja i finansijske istrage i to samo od imaoca koji vjerodostojnim ispravama ili na drugi način ne učini vjerovatnim da je porijeklo imovinske koristi zakonito. Iz navedenog proizilazi da oduzimanje imovinske koristi prije donošenja pravosnažne presude nije arbitrarno, već je strogo uslovljeno postojanjem osnovane sumnje, razjašnjenim stanjem stvari putem finansijskog izviđaja i finansijske istrage, te nemogućnošću lica da vjerodostojnim ispravama ili na drugi način učini vjerovatnim zakonito porijeklo imovinske koristi. Imajući u vidu da osnovana sumnja da osnovana sumnja da je imovinska korist stečena kriminalnom djelatnošću postoji ako je imovina učinioca u očiglednoj nesrazmjeri sa njegovim zakonitim prihodima, zaključuje se da su navedeni uslovi u skladu sa zahtjevima iz člana 16 stav 2 tač. a i b Direktive. Dakle, riječ je o posebnom postupku u kojem se ne odlučuje o krivici imaoca, već o zakonitosti porijekla konkretne imovinske koristi, pa se samim tim ne može kršiti pretpostavka nevinosti. Samim tim budući da se ne radi o krivičnom postupku, ne primjenjuju se pravila o teretu dokazivanja koja su propisana ZKP-om.

Dodatno, budući da Važeći zakon detaljno uređuje postupak nakon podnošenja zahtjeva za trajno oduzimanje imovinske koristi, koji

diskrecione procjene tužioca, bez jasnih objektivnih kriterijuma ili vremenskih ograničenja.

Dalje se navodi da novi član 35a omogućava dopunu zahtjeva tokom postupka, ali i podnošenje novog zahtjeva nakon pravnosnažnog okončanja ukoliko se otkrije nova imovina, čime se postupak faktički pretvara u trajni proces bez jasnog završetka i uz produženo stanje pravne neizvjesnosti za pogođena lica.

U primjedbi se ocjenjuje da ove izmjene transformišu konfiskaciju iz izuzetne mjere vezane za presudu u autonomni, vremenski rastegljiv mehanizam zasnovan na sumnji i diskreciji tužioca, što ozbiljno dovodi u pitanje principe pravne sigurnosti, proporcionalnosti i pretpostavke nevinosti, kao i usklađenost sa restriktivnom logikom Direktive, koja konfiskaciju prije osude predviđa isključivo kao uski izuzetak u strogo definisanim situacijama.

Primjedba podsjeća da praksa Evropskog suda za ljudska prava ukazuje da dugotrajno zadržavanje imovine u okviru ovakvih istraga, bez jasnih vremenskih ograničenja i efektivne sudske kontrole, može dovesti do povrede prava na mirno uživanje imovine.

U primjedbi se navodi da izmjene čl. 2, 8, 18, 35 i 41 ne predstavljaju izolovane korekcije zakona, već uvode koherentan novi model trajnog oduzimanja imovine. Član 2 proširuje mogućnost trajnog oduzimanja na fazu prije pravosnažne presude; član 8 taj režim primjenjuje na sve prateće mehanizme, uključujući nesrazmjernu imovinu i oduzimanje od članova porodice; član 18 ukida jasan rok za okončanje finansijske istrage i vezuje je za fleksibilne rokove pod kontrolom tužilaštva; član 35 omogućava podnošenje zahtjeva za konfiskaciju već nakon potvrđene optužnice, uz produžene rokove i diskreciono ovlašćenje tužioca; dok član 41 uspostavlja mogućnost donošenja sudskog rješenja o trajnom oduzimanju imovine zasnovanog isključivo na optužnici, bez presude.

Primjedba ističe da ove izmjene transformišu konfiskaciju iz posljedice utvrđene krivice u samostalnu sankciju

podrazumijeva održavanje pripremnog i glavnog ročišta na koje se pozivaju imalac i njegov branilac, mogućnost njihovog izjašnjavanja na sve navode državnog tužioca, obavezu suda da prilikom donošenja rješenja kojim usvaja ili odbija zahtjev za trajno oduzimanje imovinske koristi posebno cijeni objektivnu mogućnost pribavljanja dokaza od strane imaoca, te mogućnost izjavljivanja žalbe na rješenje o trajnom oduzimanju imovinske koristi, u potpunosti je osigurano i praktično ostvarivo načelo kontradiktornosti i efektivno pravo na pravni lijek, čime se eliminiše svaka mogućnost arbitrarne primjene ovog instituta.

Dodatno, uporednopravna rješenja država članica Evropske unije koja omogućavaju trajno oduzimanje imovinske koristi bez osuđujuće presude potvrđuju opravdanost predloženog modela. Tako, Zakon o oduzimanju nezakonite imovine Republike Slovenije (*Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora*) propisuje da će se smatrati da je imovina nezakonitog porijekla, osim ako se ne dokaže da je stečena iz zakonitog prihoda ili na zakonit način (član 5 stav 1), te da se pretpostavlja da imovina nije stečena iz zakonitog prihoda ili na zakonit način ako postoji jasna nesrazmjera između njene vrijednosti i zakonitih prihoda (član 5 stav 2). Dodatno, taj zakon predviđa pokretanje postupka nakon okončanja finansijske istrage, što predstavlja strožiji model u odnosu na rješenje predviđeno Nacrtom zakona.

Što se tiče navoda iz primjedbi da propisivanjem novog člana 35a postupak pretvata u trajni proces bez jasnog završetka, isti su neosnovani jer pomenuti član jasno propisuje da se dopuna zahtjeva za trajno oduzimanje imovinske koristi može podnijeti u toku postupka za trajno oduzimanje imovinske koristi, dok se novi zahtjev u odnosi u na novootkrivenu imovinu može podnijeti najkasnije do isteka rokova iz člana 35, što znači da su rokovi za podnošenje zahtjeva precizno i jasno propisani.

Konačno, imajući u vidu da je donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću od presudne važnosti za zatvaranje pregovaračkih poglavlja 23 i 24, Ministarstvo pravde će Predlog zakona, u okviru redovne procedure, dostaviti Evropskoj komisiji

		zasnovanu na sumnji, uz pomjeranje tereta dokazivanja na okrivljenog i slabljenje vremenskih i procesnih ograničenja. Time se uspostavlja paralelni konfiskacioni postupak, odvojen od ishoda krivičnog postupka, u kojem optužni akt dobija efekat koji je tradicionalno rezervisan za pravosnažnu osuđujuću presudu. U primjedbi se naglašava da ovako postavljen model trajnog oduzimanja imovine suštinski odstupa od Direktive, koja konfiskaciju bez pravosnažne presude dopušta samo kao strogo ograničen izuzetak. Predložene izmjene crnogorskog zakona, za razliku od Direktive, uvode opšti model trajne konfiskacije već u fazi potvrđene optužnice, bez ispunjenja bilo kojeg od izuzetnih uslova iz člana 15 i bez ograničenja na uski okvir organizovanog kriminala iz člana 16. Primjedba zaključuje da takav paket izmjena ne unapređuje postojeći sistem u odnosu na evropske standarde, već uvodi novi rigidni model u kojem se trajno oduzimanje imovine može izreći prije utvrđivanja krivice, na osnovu procesne sumnje i diskrecione procjene organa postupka. Takav pristup nije usklađen sa Direktivom, podriva pretpostavku nevinosti i značajno slabi zaštitu prava na imovinu.	na mišljenje i komentare, te ga, po potrebi, uskladiti u skladu sa dostavljenim sugestijama.
7.	Citadel group ad Podgorica – član Odbora direktora Jovović Aleksandar	U primjedbi se navodi da je do sada pitanje izvršenja privremenih mjera obezbjeđenja, uključujući zabranu raspolaganja i korišćenja nepokretnosti, uređeno jedinstvenim članom 57, koji je obuhvatao različite vrste mjera prema nepokretnostima, računima, potraživanjima i akcijama, uz mehanizam izvršenja: nadležni organ donosi naredbu o izvršenju i dostavlja je nadležnim registrima ili institucijama. Predloženim izmjenama član 57 se više ne odnosi na nepokretnosti, već uređuje izvršenje privremenih mjera prema kreditnim i finansijskim institucijama, zabranu raspolaganja potraživanjima i zabranu otuđenja i opterećenja akcija. Istovremeno, uvodi se novi član 57a, koji posebno uređuje zabranu raspolaganja nepokretnostima i eventualnu zabranu korišćenja nepokretnosti (mjere iz člana 19, stav 1, tačke 1 i 1a). Time se stvara normativna	Ne prihvata se. Propisivanje obaveznog sadržaja, odnosno taksativno navođenje elemenata koje razlozi za određivanje privremene zabrane korišćenja nepokretnosti moraju sadržati prema novopredloženom članu 57a stav 3, predstavljalo bi prenormiranje i nepotrebno ograničavanje diskrecionog prava suda i slobodnog sudijskog uvjerenja. Sud u svakom predmetu individualno cijeni sve konkretne okolnosti i razloge zbog kojih je izricanje mjere opravdano. Ministarstvo pravde smatra da je trenutna formulacija – obaveza „izričitog navođenja razloga za određivanje takve mjere“ dovoljno jasna i omogućava sudu da u svom obrazloženju adekvatno prikaže nužnost i proporcionalnost mjere u odnosu na specifične okolnosti slučaja, bez rigidnog propisivanja sadržaja obrazloženja.

		razlika između režima za nepokretnosti i režima za finansijsku imovinu i hartije od vrijednosti. U primjedbi se ističe da član 57a na prvi pogled djeluje kao pozitivan pomak jer pokušava uvesti element proporcionalnosti: zabrana raspolaganja nepokretnosti dozvoljava da imalac nastavi koristiti nepokretnost u skladu s njenom namjenom, uz obavezu da je ne otuđuje, ne opterećuje, ne daje drugome na korišćenje, ne umanjuje njenu vrijednost i omogućava kontrolu nadležnog organa. Zabrana korišćenja nepokretnosti predviđena je kao krajnja mjera i može se odrediti samo „izuzetno“, radi sprječavanja propadanja ili značajnog umanjenja vrijednosti, pri čemu je sud dužan da u rješenju „izričito navede razloge“. Primjedba upozorava da se ova garancija – obaveza „izričitog“ obrazloženja – lako može pretvoriti u formalnost bez sadržine, jer zakon ne propisuje obavezne elemente takvog obrazloženja, a u praksi postoji rizik da postane rutina. Predlaže se da se član 57a dopuni tako da „izričito naveden razlog“ obavezno uključuje: test nužnosti – zašto blaže mjere nisu dovoljne, test proporcionalnosti – vaganje između zadiranja u pravo svojine/pravo na dom i cilja očuvanja vrijednosti, obavezu vaganja konkretnih interesa – lične i porodične okolnosti, ekonomske posljedice, da li je nepokretnost jedini dom itd., dokazni prag – zasnovan na konkretnim i provjerljivim dokazima o realnoj opasnosti od propadanja ili značajnog umanjenja vrijednosti.	
8.	Citadel group ad Podgorica – član Odbora direktora Jovović Aleksandar	U primjedbi se navodi da predložena raspodjela trajno oduzete imovine stvara direktan finansijski interes za organe koji vode istrage i sprovode konfiskaciju, čime isti organ istovremeno otkriva imovinu, pokreće postupak, predlaže oduzimanje i postaje budžetski korisnik rezultata. Takav model se ocjenjuje kao ozbiljan sukob interesa, jer ugrožava institucionalnu neutralnost i može dovesti do stvaranja legitimne sumnje u nepristrasnost postupka. Naglašava se da ovakva konfiguracija može objektivno kompromitovati	Ne prihvata se. Predložena izmjena člana 61 stav 3 Važećeg zakona, kojom se posebno prepoznaju državni organi nadležni za otkrivanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, sprovođenje finansijskih istraga i izviđaja, te postupke privremenog i trajnog oduzimanja imovinske koristi, nije uvedena radi stvaranja finansijskog interesa tih organa, već s ciljem osiguravanja tehničke, stručne i operativne podrške istima. Ovakvo rješenje je u skladu sa standardima Evropske unije, posebno sa

		nepriistrasnost, u skladu sa praksom Evropskog suda za ljudska prava, koji je u predmetima Hauschildt protiv Danske, Findlay protiv Ujedinjenog Kraljevstva i Kingsley protiv Ujedinjenog Kraljevstva utvrdio da institucionalni aranžman kojim organ ima vlastiti interes u ishodu postupka može ugroziti pravičnost i zakonitost postupka. U primjedbi se dalje ističe da ovakav pristup odstupa od evropskih standarda i logike Direktive, koja strogo povezuje trajno oduzimanje sa pravosnažnom osudom ili izuzetno ograničenim slučajevima, uz jaku sudsku kontrolu, proporcionalnost mjera i širok spektar proceduralnih garancija za pogođena lica. Zaključuje se da predloženi model „profitne konfiskacije“ ne samo da može podstaći institucionalni sukob interesa, već i direktno dovesti u pitanje zaštitu prava na imovinu i pretpostavku nevinosti, čime se ugrožava temeljna svrha konfiskacije kao represivne mjere usmjerene protiv kriminalne moći, a ne kao fiskalnog podsticaja za državne organe.	odredbama Direktive (st. 2 i 7 preambule), koje naglašavaju potrebu da nadležni organi imaju dovoljno operativnih kapaciteta i sredstva za djelotvorno praćenje, identifikaciju, zamrzavanje i oduzimanje predmeta ili imovinske koristi stečene kriminalnim djelima.
9.	Citadel group ad Podgorica – član Odbora direktora Jovović Aleksandar	U primjedbi se ističe da predložena liberalizacija međunarodne saradnje, koja omogućava njeno ostvarivanje i na osnovu administrativnih dogovora između organa, nosi i određene rizike. Iako fleksibilniji aranžmani potencijalno povećavaju efikasnost saradnje u postupcima praćenja, zamrzavanja, konfiskacije i upravljanja imovinom u inostranstvu, u primjedbi se ukazuje da ovakav pristup smanjuje nivo demokratske i parlamentarne kontrole nad međunarodnim pravnim instrumentima i može dovesti do manjka transparentnosti u praksi.	Djelimično se prihvata. U skladu sa članom 2 stav 2 Zakona o zaključivanju i izvršavanju međunarodnih ugovora („Službeni list CG“, br. 77/08), administrativnim međunarodnim ugovorima smatraju se protokoli, zapisnici ili drugi pisani akti koje, radi izvršavanja međunarodnih ugovora, zaključuju organi ovlašćeni tim ugovorima, kao i drugi međunarodni akti koje organi državne uprave zaključuju u okviru svoje nadležnosti, pod uslovom da se njima ne preuzimaju nove obaveze za Crnu Goru. Članom 9 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG“, br. 78/18, 70/21 i 52/22) propisano je da rad organa državne uprave podliježe kontroli, koja se ostvaruje vršenjem upravnog i drugog nadzora, sudskom kontrolom i drugim oblicima kontrole, u skladu sa zakonom. Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo pravde smatra da ne postoji rizik u pogledu nivoa kontrole nad

			međunarodnim pravnim instrumentima, kako se to navodi u primjedbi. Međutim, cilj izmjene člana 78 stav 1 Važećeg zakona bio je da se državnim tužilaštvima omogući međunarodna saradnja u oblasti oduzimanja i upravljanja oduzetom imovinskom koristi, u skladu sa aktima koje bi zaključivala sa državnim tužilaštvima drugih država. Međutim, nakon konsultacija sa Ministarstvom vanjskih poslova, ukazano je da administrativne međunarodne ugovore, u smislu važećeg zakonodavstva, mogu zaključivati isključivo organi državne uprave, u koje ne spadaju državna tužilaštva. Iz tog razloga, Ministarstvo pravde će razmotriti druga odgovarajuća normativna rješenja radi obezbjeđivanja pravnog osnova za ostvarivanje navedene saradnje.
10.	Citadel group ad Podgorica – član Odbora direktora Jovović Aleksandar	U primjedbi se ukazuje da predloženi član 84c omogućava retroaktivno primjenjivanje strožeg režima trajnog oduzimanja imovine na predmete koji su započeti po starom zakonu, uključujući slučajeve u kojima je već određena privremena mjera obezbjeđenja ili privremeno oduzimanje. Iako se odredba formalno kvalifikuje kao procesna norma, njen stvarni efekat je materijalnopravni, jer trajno oduzimanje imovine predstavlja trajni gubitak prava koji prethodno nije postojao, čime se značajno povećava represivni karakter mjere. Primjedba naglašava da ovakav pristup narušava osnovno ustavno načelo primjene blažeg zakona (član 34 Ustava Crne Gore) i načelo pravne sigurnosti. Subjekti postupaka, kao i članovi njihove porodice, dovedeni su u situaciju da moraju dokazivati zakonito porijeklo imovine da bi izbjegli trajni gubitak, čime se efektivno prebacuje teret dokazivanja s tužilaštva na okrivljenog. Ovo dovodi u pitanje pravo na odbranu, pravo na šutnju i zabranu samoinkriminacije, a dodatno pogađa i porodicu okrivljenog koja može biti prisiljena da svjedoči, što slabi procesne garancije iz člana 6 EKLJP. Dalje, primjedba upozorava da retroaktivno prebacivanje predmeta u stroži režim stvara rizik od povrede prava na imovinu (član 1 Protokola br. 1 EKLJP), jer se trajni gubitak imovine uvodi u pravni režim koji u trenutku pokretanja postupka nije	Ne prihvata se. Predloženi član 84c nema materijalnopravni, već procesni karakter. Njime se ne uvodi novo krivično djelo, ne propisuje nova kazna niti se pooštava krivičnopravna odgovornost, već se uređuje postupanje u pogledu imovine za koju postoji osnovana sumnja da je stečena kriminalnom djelatnošću. Postupak trajnog oduzimanja imovinske koristi, i kada se pokreće prije pravosnažnosti presude, predstavlja poseban postupak usmjeren na ispitivanje zakonitosti porijekla imovine, a ne odlučivanje o krivici lica. Iz tog razloga, ne radi se o retroaktivnoj primjeni strožeg krivičnog zakona u smislu člana 34 Ustava Crne Gore, niti o situaciji na koju se odnosi zabrana povratnog dejstva iz člana 147 stav 3 Ustava. Ustavna zabrana retroaktivnosti primarno se odnosi na materijalnopravne norme kojima se utvrđuje ili pooštava krivična odgovornost, dok se procesne norme, po pravilu, primjenjuju na postupke koji su u toku, osim ako zakonodavac izričito ne propiše drugačije. Predloženo rješenje upravo predstavlja takvu procesnu normu kojom se uređuje dalji tok već započetih postupaka. Takođe, navodi o povredi pretpostavke nevinosti i prebacivanju tereta dokazivanja nijesu osnovani. U postupku trajnog oduzimanja imovinske koristi teret dokazivanja postojanja osnovane sumnje da je imovina stečena

postojao. Time se narušava proporcionalnost mjere, a faktički se postojeći predmeti tretiraju kao da su oduvijek podložni strožem režimu, što povećava represivni karakter i pravnu nesigurnost.

U primjedbi se posebno ističe da predloženi režim odstupa od logike Direktive koja trajno oduzimanje prije pravosnažne presude dozvoljava isključivo kao striktno definisani izuzetak, uz snažnu sudsku kontrolu i široki spektar proceduralnih garancija. Predloženi model crnogorskog zakona, suprotno, primjenjuje stroži režim retroaktivno na sve postojeće predmete, bez posebnih uslova ili ograničenja.

Zaključak primjedbe je da retroaktivna primjena strožeg režima nije u saglasnosti sa Ustavom Crne Gore, evropskim standardima i pravnom sigurnošću učesnika postupka, jer faktički transformiše izuzetnu mjeru u opšti režim, povećava represivni karakter postupka i ugrožava temeljna prava učesnika.

kriminalnom djelatnošću ostaje na državnom tužiocu. Tek nakon što se utvrdi postojanje osnovane sumnje i podnese zahtjev za trajno oduzimanje imovinske korsi, imalac ima mogućnost da vjerodostojnim ispravama ili na drugi način učini vjerovatnim zakonito porijeklo imovine. Ovakav model ne predstavlja kršenje prava na odbranu, prava na čutanje niti zabrane samoinkriminacije, jer se od lica ne zahtijeva da dokazuje svoju krivicu, već da pruži objašnjenje o porijeklu imovine.

U odnosu na pravo na imovinu iz člana 1 Protokola br. 1 uz EKLJP, treba imati u vidu da to pravo nije apsolutno i da dopušta miješanje države kada je ono zakonito, usmjereno ka legitimnom cilju i proporcionalno. Mjera trajnog oduzimanja imovine usmjerena je ka zaštiti javnog interesa, sprečavanju zadržavanja koristi pribavljene kriminalnom djelatnošću i jačanju integriteta pravnog poretka. Predloženi član 84c ne uvodi automatsku konfiskaciju, već zadržava sudsku kontrolu, kontradiktoran postupak i pravo na pravni lijek, čime su osigurane procesne garancije i proporcionalnost mjere u svakom konkretnom slučaju.

Konačno, primjena procesnih pravila na postupke koji su u toku predstavlja uobičajeno normativno rješenje i ne znači transformaciju izuzetka u opšti režim, već osiguravanje jedinstvene i efikasne primjene zakona.

11. NVO Akcija za socijalnu pravdu

Primjedba ukazuje na potrebu da zakon o oduzimanju imovine obuhvati i lica koja su pravosnažno osuđena na kaznu zatvora, ali su bjekstvom izbjegla njeno izvršenje i nastupila je zastarjelost izdržavanja kazne. Cilj je spriječiti da takva lica, iako slobodna, i dalje zadrže imovinu, bez obzira da li je stečena legalno ili nelegalno.

Naglašava se da bi represivna mjera oduzimanja imovine u ovakvim slučajevima omogućila minimum pravednosti, djelovala odvraćajuće i doprinijela ostvarivanju pravde prema licima koja su izbjegla kaznu zatvora. Predlaže se razrada posebnog stava u zakonu i definisanje posebnog postupka za oduzimanje imovine u ovoj situaciji, uz moguće retroaktivno dejstvo u javnom interesu.

U slučaju da se ovakvo rješenje ne uklapa u predloženi zakon, preporučuje se njegovo

Ne prihvata se.

Važeći zakon u članu 1 propisuje da se njime uređuju uslovi i postupak oduzimanja imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, dok je članom 3 imovinska korist definisana kao korist koja neposredno ili posredno potiče iz krivičnog djela. Predmet zakona je, dakle, isključivo imovina nezakonitog porijekla, a ne imovina uopšte niti imovinski status lica osuđenog za krivično djelo.

Proširenje primjene zakona na zakonito stečenu imovinu lica koja su pravosnažno osuđena na kaznu zatvora, ali su izbjegla njeno izvršenje i kod kojih je nastupila zastarjelost izvršenja kazne, predstavljalo bi odstupanje od same svrhe instituta oduzimanja imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću. Oduzimanje imovine u takvim slučajevima ne bi bilo zasnovano na vezi između konkretne

razmatranje u okviru drugog propisa, npr. Zakonika o krivičnom postupku, kako bi se postigla pravna regulacija ove specifične situacije.

imovinske koristi i kriminalne djelatnosti, već bi imalo karakter dodatne sankcije zbog nejavljanja na izvršenje kazne zatvora. Takvo rješenje bi moglo dovesti do povrede prava na imovinu, jer bi podrazumijevalo zadiranje u zakonito stečenu imovinu bez postojanja materijalnopravne veze sa krivičnim djelom.

Važno je napomenuti da nejavljanje na izvršenje kazne zatvora samo po sebi nije propisano kao posebno krivično djelo, već predstavlja pitanje izvršenja krivične sankcije koje je uređeno posebnim Zakonom o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti, pa bi uvođenje posebnog instituta oduzimanja imovine zbog izbjegavanja izdržavanja kazne značilo faktičko uvođenje nove represivne mjere bez jasne materijalnopravne osnove.

12. NVO Akcija za socijalnu pravdu

Predlaže se izmjena predloženog člana 1 Nacrta zakona na način da se novčani prag od 50.000 eura, kao uslov za oduzimanje imovinske koristi prije pravosnažnosti presude, snizi na 30.000 eura.

U obrazloženju se ističe da je Nactom zakona predviđeno da se imovinska korist može oduzeti i prije pravosnažnosti presude, ukoliko njena vrijednost iznosi najmanje 50.000 eura, ali ne prije potvrđivanja optužnice odnosno zakazivanja glavnog pretresa u skraćenom postupku.

Kao razlog za predloženo sniženje praga navodi se potreba usklađivanja sa postojećim krivičnopravnim standardima, s obzirom na to da se iznos od 30.000 eura u praksi već vezuje za postojanje štete kod više krivičnih djela. Smatra se da bi vezivanje istog iznosa i za institut oduzimanja imovinske koristi u ovoj fazi postupka predstavljalo pravno konzistentnije i sistemski ujednačenije rješenje.

Ne prihvata se.

Iako je iznos od 30.000 eura u pojedinim odredbama Krivičnog zakonika Crne Gore uslov za kvalifikovanje težih oblika određenih krivičnih djela, svrha tog praga nije uporediva sa svrhom novčanog praga propisanog za trajno oduzimanje imovinske koristi prije pravosnažnosti presude. U krivičnom zakonodavstvu taj iznos predstavlja kriterijum za procjenu težine posljedice konkretnog krivičnog djela i propisivanje i izricanje sankcije, dok u predmetnom zakonu novčani prag ima funkciju zaštitnog mehanizma u odnosu na pravo na imovinu.

Prag od 50.000 eura propisan je radi uspostavljanja ravnoteže između Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima garantovanog prava na imovinu i legitimnog javnog interesa države da se imovinska korist za koju postoji osnovana sumnja da je stečena kriminalnom djelatnošću, a za koju imalac ne učini vjerovatnim zakonito porijeklo, može oduzeti i prije pravosnažne osuđujuće presude.

Utvrđivanjem višeg praga osigurava se da oduzimanje imovinske koristi prije pravosnažnosti presude ne predstavlja opšti režim, već izuzetak rezervisan za imovinu značajne vrijednosti, kod koje je javni interes posebno izražen. Time se dodatno jača proporcionalnost mjere i smanjuje rizik od prekomjernog zadiranja u pravo na imovinu u

			fazi postupka u kojoj krivična odgovornost još nije pravosnažno utvrđena. Snižavanje praga na 30.000 eura proširilo bi primjenu ovog izuzetnog instituta na širi krug slučajeva, čime bi se umanjila njegova restriktivna priroda i dovela u pitanje uspostavljena ravnoteža između zaštite prava pojedinca i efikasnosti borbe protiv kriminala.
13.	NVO Akcija za socijalnu pravdu	Predlaže se izmjena člana 12 stav 4 važećeg Zakon o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, na način da se riječ „može“ zamijeni riječju „će“. U obrazloženju se navodi da su st. 3 i 4 propisana ovlašćenja sudije za istragu da, na zahtjev državnog tužioca, obaveže kreditne i druge finansijske institucije na dostavljanje podataka, kao i da u slučaju nepostupanja izrekne novčanu kaznu odgovornom licu i samoj instituciji. Kako je izricanje kazne trenutno postavljeno kao fakultativno, predlaže se da se normativno uredi kao obavezno. Cilj predložene izmjene je pooštavanje zakonskog režima i jačanje prinudnog karaktera mjere, kroz uklanjanje diskrecionog prostora u pogledu sankcionisanja neizvršavanja sudskog rješenja. Smatra se da bi takvo rješenje doprinijelo većoj pravnoj sigurnosti i efikasnijem sprovođenju finansijskih istraga.	Ne prihvata se. Fakultativna priroda odredbe člana 12 stav 4 Važećeg zakona propisana je kako bi se omogućilo sudiji za istragu da u svakom konkretnom slučaju cijeni sve relevantne okolnosti prije izricanja novčane kazne. U praksi se mogu pojaviti situacije u kojima kreditna, finansijska ili druga slična institucija, iz objektivnih i opravdanih razloga (npr. tehničke smetnje), nije u mogućnosti da postupi po rješenju, iako ne postoji namjera opstrukcije postupka. Postojeća formulacija obezbjeđuje dovoljno snažan mehanizam prinude, jer sudija za istragu ima ovlašćenje da izrekne novčanu kaznu kada ocijeni da je nepostupanje neopravdano ili predstavlja svjesno izbjegavanje zakonske obaveze. Time se istovremeno štiti efikasnost finansijskih istraga i zadržava nužna sudska procjena u skladu sa načelom slobodnog sudijskog uvjerenja.
14.	NVO Akcija za socijalnu pravdu	Predlaže se izmjena člana 21 stav 3 važećeg Zakon o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, na način da se riječ „može“ zamijeni riječju „će“. Navedenom odredbom propisana su ovlašćenja državnog tužioca da u hitnim slučajevima naredbom odredi različite privremene mjere obezbjeđenja (zabrane raspolaganja i korišćenja nepokretnosti i pokretnih stvari, blokadu računa, zabranu raspolaganja potraživanjima, akcijama i udjelima, kao i zaplijenu pokretne imovine). Kako je normativno rješenje trenutno postavljeno kao fakultativno, predlaže se njegovo preoblikovanje u obavezujuće. Cilj predložene izmjene je pooštavanje zakonskog režima i eliminisanje diskrecionog prostora u situacijama koje su kvalifikovane kao hitne, radi obezbjeđenja efikasnijeg i dosljednijeg postupanja u zaštiti imovine koja može biti predmet oduzimanja.	Ne prihvata se. Fakultativna formulacija člana 21 stav 3 Važećeg zakona propisana je s ciljem da se državnom tužiocu omogući procjena nužnosti i proporcionalnosti određivanja privremenih mjera u svakom konkretnom slučaju, čak i kada se radi o hitnim situacijama. Pojam „hitnosti“ ne podrazumijeva automatsku obavezu određivanja mjere, već potrebu za brzim postupanjem ukoliko su za to ispunjeni zakonski uslovi. Automatsko određivanje privremenih mjera u svim slučajevima koji se kvalifikuju kao hitni moglo bi dovesti do prekomjernog zadiranja u pravo na imovinu, bez individualizovane procjene rizika od otuđenja, prikrivanja ili umanjivanja vrijednosti imovine. Time bi se odstupilo od načela proporcionalnosti, koje zahtijeva da svaka mjera ograničenja prava bude nužna i primjerena cilju koji se želi postići.

			Postojeće rješenje obezbjeđuje efikasan mehanizam zaštite, jer tužilac ima ovlaštenje da odmah odredi mjeru kada za to postoje razlozi, dok istovremeno zadržava obavezu da cijeni konkretne okolnosti slučaja i izbjegne nepotrebno ili prekomjerno ograničavanje prava. Time se postiže ravnoteža između javnog interesa da se spriječi raspolaganje imovinom koja može biti predmet oduzimanja i zaštite Ustavom zagarantovanih prava na nesmetano korišćenje imovine.
15.	NVO Akcija za socijalnu pravdu	Predlaže se dopuna člana 77 važećeg Zakon o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću dodavanjem novog stava 5, kojim bi se propisalo da se evidencije o oduzetoj imovinskoj koristi čuvaju trajno. Svrha predloga je obezbjeđenje pune transparentnosti i dugoročne dostupnosti podataka o oduzetoj imovini, kao i sprečavanje mogućnosti njihovog uništavanja ili brisanja protekom vremena. Trajno čuvanje evidencija doprinijelo bi pravnoj sigurnosti, institucionalnoj odgovornosti i mogućnosti naknadne provjere zakonitosti postupanja nadležnih organa.	Ne prihvata se. Važećim Zakonom, u članu 77 stav 4, propisano je da se na vođenje evidencije o oduzetoj imovinskoj koristi shodno primjenjuju propisi o kancelarijskom poslovanju u organima državne uprave. U vezi sa tim, Uredba o kancelarijskom poslovanju organa državne uprave ("Službeni list CG", br. 47/19) u članu 13 propisuje da se akti koji sadrže tajne podatke primaju, evidentiraju, otpremaju i čuvaju u skladu sa propisima o tajnosti podataka, dok je članom 15 iste uredbe propisano da se završeni predmeti odlažu i čuvaju u arhivi u skladu sa propisima o arhivskoj djelatnosti. Iz navedenog proizlazi da je pitanje rokova i načina čuvanja akata, uključujući i evidencije o oduzetoj imovinskoj koristi, sistemski uređeno posebnim propisima koji regulišu kancelarijsko poslovanje, tajnost podataka i arhivsku djelatnost. Ti propisi prave jasnu razliku između akata koji sadrže tajne podatke i onih koji takve podatke ne sadrže, te u skladu s tim uređuju režim njihovog čuvanja. Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo pravde smatra da se rokovi čuvanja evidencija o oduzetoj imovinskoj koristi ne mogu propisivati ovim zakonom, budući da je to pitanje već uređeno posebnim propisima koji uspostavljaju jedinstven sistem upravljanja i čuvanja dokumentacije

Mjesto i datum sačinjavanja izvještaja: Podgorica, 19. februar 2026. godine.

Naziv organizacione jedinice ministarstva koja je odgovorna za pripremu nacrtu zakona:
Direkcija za krivično zakonodavstvo Direktorata za krivično i građansko zakonodavstvo.

MINISTAR
mr Bojan Božović
